

طراحی اکولوژیک منظر تفرجگاهی خاشیه رودخانه‌های شهری

مؤلف: مهندس شبنم ماسی

مقدمه

از دیرباز همواره شهرهایی که در کنار آب قرار داشته‌اند از این موهبت طبیعی برای پیشرفت هر چه بیشتر سود جسته‌اند. در بسیاری از کلان شهرهای دنیا برای ارتقای کیفیت کالبدی، عملکردی و معنایی منظر شهری رقابت ویژه‌ای وجود دارد تا به این طریق بتوانند جایگاه خود را در سطح جهانی تثبیت کرده یا ارتقاء دهند. این رودخانه‌ها که تعداد آنها در کشور ما کم نیست علیرغم داشتن پتانسیل‌ها و امکانات، در جریان رشد و توسعه در طول سالیان دچار فراموشی و فرسودگی شدید در محیط و کالبد شده‌اند، تا آنجا که دیگر به این رودخانه‌ها و حواشی آن به دیده یک عنصر مؤثر در منظر و فضای شهری نگریسته نمی‌شود و از نقش آنها کاسته و به گذرگاه ترافیکی شهر تبدیل شده‌اند.

در جهت ایجادوازن بین فضای انسان ساخت شهر و طبیعت که در آن ارتباط انسان با طبیعت مد نظر است می‌توان به احیای محیط طبیعی در شهر و بهره‌برداری و تقویت امکانات و فرصت‌ها و رفع محدودیت‌ها و تهدیدات و تبدیل آنها به نقاط قوت در قالب اجرای طرح‌های راهبردی به تجدید حیات و پیوند دوباره بین انسان و طبیعت نزدیک شد و از این محیط‌های طبیعی با ارزش به عنوان مجموعه‌های گردشگری استفاده نمود. انسان‌ها که عملکرد یک سرزمین متأثر از ساختار آن است، رودخانه‌های شهری می‌توانند ارزش اکراهشی زمین را تا حد مطلوبی حفظ و حتی توسعه دهند ولی به مدیریت و برنامه‌ریزی جهت احیاء حفاظت و بهره‌مندی از این منابع نیاز است. آنچه که قبل از مسأله رابطه با آب و محیط آبی مطرح است، نیازهایی از قبیل بهسازی، و ساماندهی بافت اصلی شهر، از بین بردن مناطق پس افتاده و زمین‌های بایر است.

رودخانه زاینده رود از جمله عناصر طبیعی و رودخانه‌های شهرن می‌باشد که در فصل‌های آینده به بررسی آن پرداخته می‌شود. در این کتاب سعی گردیده تا با ارائه راهکارهایی از طریق اعمال برنامه ریزی صحیح از آبهای رودخانه زاینده رود در ایجاد فضاهایی باز و آبی از جمله فضاهای گردشگاهی و فضای سبز استفاده نمود و به رودخانه شهر اصفهان صورتی دلپذیر و زیبا داد و این محور را به کردوری سبز و جذاب گردشگر تبدیل نمود.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	فصل اول: اصول و کلیات
۱	۱-۱- بیان مسأله
۶	۲-۱- اهمیت، ضرورت انجام تحقیق
۸	۳-۱- اهداف، مشخص تحقیق (شامل اهداف آرمانی، کلی، اهداف ویژه و کاربردی)
۹	۴-۱- سؤالات تحقیق
۹	۵-۱- فرضیه‌های تحقیق
۱۰	۶-۱- روش شناسی تحقیق
۱۳	فصل دوم: اصول و مفاهیم طراحی اکولوژیک منظر تفرجگاهی رودخانه های شهری
۱۳	۱-۲- منظر
۱۴	۲-۲- گونه‌بندی مناظر
۱۶	۳-۲- اکولوژی منظر
۱۷	۴-۲- عناصر ساختاری منظر از دیدگاه اکولوژی منظر
۱۹	۵-۲- تعریف طراحی اکولوژیک
۲۱	۶-۲- اهداف طراحی اکولوژیک
۲۵	۷-۲- رویکردهای طراحی اکولوژیکی
۲۶	۸-۲- تفرجگاه و منابع تفرجی
۲۷	۹-۲- فعالیت‌های تفرجی
۲۸	۱۰-۲- منابع تفرجگاهی

۲۹	۱۱-۲- رودخانه و حاشیه رود
۳۰	۱۲-۲- اهمیت اکولوژی رودخانه
۳۱	۱۳-۲- اصول کلی در توسعه و طراحی حاشیه رودخانه
۳۳	۱۴-۲- جمع بندی
۳۹	فصل سوم: تجارب در سطوح بین المللی و ملی
۳۹	۱-۳- بررسی تجارب کسب شده در سطح بین المللی
۵۵	۲-۳- بررسی تجارب کسب شده در سطح ملی
۶۳	۳-۳- جمع بندی
۶۷	فصل چهارم: شناخت و تحلیل محدوده مطالعاتی- تفرجگاه و پارک خطی رودخانه زاینده رود
۶۷	۱-۴- وسعت و موقعیت جغرافیایی محدوده مطالعاتی
۶۷	۲-۴- مطالعات محیطی سایت
۷۰	۳-۴- مطالعات کالبدی فیزیکی
۷۳	۴-۴- بررسی ویژگی های دید و منظر محدوده مطالعاتی
۷۵	۵-۴- آنالیز سایت
۷۸	۶-۴- تحلیل شرایط سایت با استفاده از تکنیک SWOT
۸۰	۷-۴- جمع بندی
۸۱	فصل پنجم: روند ارائه طرح نهایی - نتیجه گیری و ارائه پیشنهادات
۸۱	۱-۵- نیاز سنجی برای برنامه ریزی کالبدی آینده
۸۷	۲-۵- گزینه های پیشنهادی در زون بندی
۸۸	۳-۵- ارزیابی گزینه های مکانیابی کاربری های تفریحی و انتخاب گزینه مطلوب
۸۸	۴-۵- طرح راهبردی گزینه مطلوب و کانست و ایده طراحی پارت پلان
۸۹	۵-۵- انتخاب پارت پلان از محدوده طراحی

۹۰	۵-۶- ضوابط طراحی به تفکیک در بخشهای مختلف
۱۱۱	۵-۷- طرح نهایی
۱۱۲	۵-۸- نتیجه گیری و ارائه راهکارها
۱۱۷	پیوست‌ها
۱۳۹	منابع

www.ketab.ir